

Nazwa przedmiotu (w języku polskim i angielskim) Makrosocjologia		Kod ECTS
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Nauk Społecznych, Instytut Socjologii UO		
Rok studiów, semestr, rok akademicki: Rok II, semestr zimowy, rok akademicki 2018/2019.		
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących): Robert Geisler rgeisler@uni.opole.pl , Borys Cymbrowski borys.cymbrowski@uni.opole.pl		
1. Osoba odpowiedzialna za przedmiot – dr hab. Robert Geisler, prof. UO 2. Osoba prowadząca ćwiczenia – dr Borys Cymbrowski		
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS: 5*
A. Formy zajęć i liczba godzin: <ul style="list-style-type: none"> wykład (30 h) konwersatorium (30 h) 		<ul style="list-style-type: none"> udział w wykładach: 30 h udział w zajęciach ćw./lab./kon. :30 h przygotowanie do zajęć ćw./lab./kon: 30 h zadania do samodzielnego wykonania poza godzinami zajęć – realizacja projektu: 20 h samodzielne przygotowanie do egzaminu i obecność na egzaminie: 15 h <p>Suma 125 h = 5 ECTS</p> <p>* 1 Punkt ECTS = 25 h pracy studenta</p>
B. Sposób realizacji: zajęcia w sali dydaktycznej		
Status przedmiotu:	Język wykładowy:	
<ul style="list-style-type: none"> Obowiązkowy 	<ul style="list-style-type: none"> Język polski 	
Metody dydaktyczne Wykład Analiza tekstów z dyskusją Metoda projektów – opracowanie projektu badawczego Praca w grupach	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
	Sposób zaliczenia*:	
	<ul style="list-style-type: none"> Egzamin (opracowanie projektu badawczego) Kolokwium ustne 	
	B. Formy zaliczenia:	
	1. Wykład: Opracowane projektu badawczego	
	2. Konwersatorium - zaliczenie ustne	

C. Podstawowe kryteria:

Kryteria oceny egzaminu

- poprawne skonstruowania problematyki badawczej i tematu projektu
- poprawność merytoryczna konceptualizacji
- poprawność wnioskowania podczas analiz
- przejrzystość prezentacji wyników badań

Ocena bardzo dobra jeśli: student bardzo dobrze skonstruuje problematykę badawczą i temat projektu, bardzo dobrze dokona konceptualizacji, bardzo dobrze będzie wnioskował podczas analiz oraz w przejrzysty sposób zaprezentuje wyniki badań. Ponadto w projekcie w sposób bardzo dobry powinny zostać zdefiniowane rodzaje makrostruktur społecznych, a student będzie potrafił scharakteryzować procesy społeczne w skali makro. W trakcie pracy nad projektem student będzie dobrze potrafił wyszukiwać, analizować i selekcjonować informacje z literatury socjologicznej.

Ocena dobra/dobra plus jeśli student dobrze skonstruuje problematykę badawczą i temat projektu, dobrze dokona konceptualizacji, dobrze będzie wnioskował podczas analiz oraz w przejrzysty sposób zaprezentuje wyniki badań. Ponadto w projekcie w sposób poprawny powinny zostać zdefiniowane rodzaje makrostruktur społecznych, a student będzie potrafił scharakteryzować procesy społeczne w skali makro. W trakcie pracy nad projektem student będzie dobrze potrafił wyszukiwać, analizować i selekcjonować informacje z literatury socjologicznej.

Ocena dostateczna jeśli: student w sposób dostateczny skonstruuje problematykę badawczą i temat projektu, dostatecznie dokona konceptualizacji, będzie dostatecznie wnioskował podczas analiz oraz w relatywnie przejrzysty sposób zaprezentuje wyniki badań. Ponadto w projekcie w sposób w niewielkim stopniu zostaną zdefiniowane rodzaje makrostruktur społecznych, a student nie będzie potrafił scharakteryzować procesy społeczne w skali makro. W trakcie pracy nad projektem student będzie w niewielkim stopniu potrafił wyszukiwać, analizować i selekcjonować informacje z literatury socjologicznej.

Ocena niedostateczna jeśli: student nie skonstruuje problematyki badawczej i tematu projektu, nie dokona konceptualizacji, nie będzie potrafił wnioskować podczas analiz oraz nie będzie potrafił zaprezentować wyników badań. Ponadto w projekcie student nie będzie potrafił zdefiniować rodzajów makrostruktur społecznych jak również nie będzie potrafił scharakteryzować procesów społecznych w skali makro. W trakcie pracy nad projektem student nie wykaże się umiejętnością wyszukiwania, analizowania i selekcjonowania informacji z literatury socjologicznej.

Kryteria oceny konwersatorium:

- przygotowanie do zajęć
- zrozumienie przeczytanego tekstu
- umiejętność umiejscowienia dyskutowanej problematyki w kontekście teorii społecznej oraz zagadnień życia zbiorowego
- umiejętność formułowania problemów i wyciągania wniosków na podstawie przeczytanych materiałów

Ocena bardzo dobra jeśli student wykaże się bardzo dobrym przygotowaniem do zajęć: przeczytaniem tekstu z bardzo wysokim stopniem zrozumienia oraz bardzo dobrą umiejętnością umiejscowienia dyskutowanej problematyki w kontekście teorii społecznej i zagadnień życia zbiorowego, a także bardzo dobrą umiejętnością formułowania problemów i wyciągania wniosków na podstawie przeczytanych materiałów.

Ocena dobra / plus jeśli student wykaże się dobrym przygotowaniem do zajęć: przeczytaniem tekstu z wysokim stopniem zrozumienia oraz dobrą umiejętnością umiejscowienia dyskutowanej problematyki w kontekście teorii społecznej i zagadnień życia zbiorowego, a także dobrą umiejętnością formułowania problemów i wyciągania wniosków na podstawie przeczytanych materiałów.

Ocena dostateczna jeśli student wykaże się dostatecznym przygotowaniem do zajęć: przeczytaniem tekstu z dostatecznym stopniem zrozumienia oraz dostateczną umiejętnością umiejscowienia dyskutowanej problematyki w kontekście teorii społecznej i zagadnień życia zbiorowego, a także dostateczną umiejętnością formułowania problemów i wyciągania wniosków na podstawie przeczytanych materiałów.

Ocena niedostateczna jeśli student wykaże się niedostatecznym przygotowaniem do zajęć / nie wykaże się przygotowaniem do zajęć, tj. nie przeczyta tekstów ze zrozumieniem / nie przeczyta ich wcale, nie wykaże się umiejętnością umiejscowienia dyskutowanej problematyki w kontekście teorii społecznej i zagadnień życia zbiorowego oraz wykaże się niedostateczną umiejętnością formułowania problemów i wyciągania wniosków na podstawie przeczytanych materiałów.

Wymagania wstępne:

--

Cele przedmiotu:

- w zakresie **wiedzy** - dostarczenie wiedzy z zakresu rodzajów makrostruktur społecznych, wyposażenie w wiedzę dotyczącą procesów społecznych w skali makro oraz wyposażenie w wiedzę z zakresu zróżnicowań i nierówności społecznych)

- w zakresie **umiejętności** - ukształtowanie umiejętności wyszukiwania, analizowania i selekcjonowania informacji z literatury socjologicznej na temat makrosocjologii, wykształcenie umiejętności interpretacji i wyjaśniania nierówności społecznych, struktury społecznej, zróżnicowań etnicznych, płciowych i klasowych

- w zakresie **kompetencji**- (uwrażliwienie na umiejętności rozpatrywania zagadnień socjologicznych z różnych punktów widzenia oraz potrafi dokonać wielowymiarowej analizy)

Treści programowe:

A. Problematyka wykładu:

1. Makrosocjologia – obszar zainteresowań
2. Państwo
3. Państwo welfare
4. Naród i etniczność
5. Klasy społeczna i warstwy społeczne
6. Makrostruktury transnarodowe
7. Społeczeństwo sieciowe
8. Ruchy społeczne
9. Społeczeństwo Europa
10. Cywilizacja
11. Społeczeństwo cyfrowe

B. Problematyka konwersatorium:

- 1/ Makrosocjologia jako nauka o problemach współczesnych społeczeństw / Göran Therborn
- 2/ Makrosocjologia - pojęcia ogólne / Jan Turowski
- 3/ Rodzaje solidarności, specyfika solidarności organicznej / Émile Durkheim
- 4/ Dystrybucja władzy w społeczeństwie / Georg Simmel
- 5/ Istota społeczeństwa / Ferdinand Tönnies
- 6/ Zagadnienia systemu społecznego / Talcott Parsons
- 7/ Państwo jako figuracja makrostrukturalna / Norbert Elias
- 8/ Zagadnienie mobilności społecznej / Pitirim A. Sorokin
- 9/ Postawy religijne i etyczne a gospodarka / Max Weber
- 10/ Wyłanianie się systemów społecznych / Niklas Luhmann
- 11/ Cywilizacja - struktura - jednostka / Shmuel N. Eisenstadt
- 12/ Klasy społeczne jako zagadnienie makrostrukturalne / Ralf Dahrendorf
- 13/ Socjologia porównawcza jako podejście makrostrukturalne / John H. Goldthorpe
- 14/ Problem władzy w strukturze społecznej / Stanisław Ossowski

Wykaz literatury*

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Domański H., Stratyfikacja społeczna a zachowania polityczne. Warszawa IFiS PAN 2018.

Kochan J., Studia z teorii klas społecznych. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Scholar 2011.

Ruszkowski P., Segmentacja społeczeństwa polskiego. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Scholar 2012.

Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (uzyskania zaliczenia konwersatorium):

Göran Therborn, Drogi do nowoczesnej Europy. Społeczeństwa europejskie w latach 1945 – 2000, roz. 1: Struktura, kultura i nowoczesność, ss. 4 – 30.

Jan Turowski, Wielkie struktury społeczne, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 1994, roz. III: Społeczeństwo ogólne i jego struktura, ss. 51 - 71.

Émile Durkheim, O podziale pracy społecznej, roz. III: Solidarność wynikająca z podziału pracy albo organiczna, ss. 142 - 168; roz. IV: Inny dowód na to, co podano uprzednio, ss. 169 - 186.

Georg Simmel, Socjologia, PWN, Warszawa 1975, część trzecia, roz. III: Panowanie wielu, ss. 281 - 313.

Ferdinand Tönnies, Wspólnota i stowarzyszenie, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2008, księga pierwsza, roz. II: Teoria stowarzyszenia, ss. 67 – 119.

Talcott Parsons, System społeczny, Zakład Wyd. „Nomos”, Kraków 2009, wstęp Michała Kaczmarczyka: System społeczny a dylematy teorii

działania, ss. IX -LV; roz. I: Działaniowy układ odniesienia oraz ogólna teoria systemów działania: kultura, osobowość i miejsce systemów społecznych, ss. 9 - 23; roz. II: Główne punkty odniesienia i strukturalne komponenty systemu społecznego, ss. 24 - 56.

Norbert Elias, O procesie cywilizacji, tom II, roz. II: O socjogenezie państwa, ss. 372 - 492 (wydanie jednotomowe 2011)

Pitirim A. Sorokin, Ruchliwość społeczna, Wyd. IFiS PAN, Warszawa 2009, Część Pierwsza, roz. I: Przestrzeń społeczna, dystans społeczny i pozycja społeczna, ss. 7 - 14; Roz. II: Stratyfikacja społeczna, ss. 15 - 24; Część Druga, roz. VII: Ruchliwość społeczna - jej typy i wahania, ss. 131 - 159.

Max Weber, Etyka protestancka i duch kapitalizmu, Wyd. UW, Warszawa 2011, całość, łącznie ze wstępem Doroty Lachowskiej.

Niklas Luhmann, Systemy społeczne. Zarys ogólnej teorii. Wstępy Grażyny Skąpskiej: Niklas Luhmann i teoria systemów społecznych. Wstęp do wyd. polskiego, ss. VII - XVIII. Michała Kaczmarczyka: Radykalny funkcjonalizm Niklasa Luhmanna na tle współczesnej teorii społecznej, ss. XIX - LVII. Roz. I: System i funkcja, ss. 19 - 61.

Shmuel N. Eisenstadt, Utopia i nowoczesność, Oficyna Naukowa, Warszawa 2009, ss. 11 - 58 (czyli wstępy i wprowadzenia oraz Wymiar cywilizacyjny w analizie socjologicznej) plus w Części Drugiej roz. Struktura społeczna, kultura i ludzka sprawczość, ss. 256 - 321.

Ralf Dahrendorf, Klasy i konflikt klasowy w społeczeństwie przemysłowym, Zakład Wyd. „Nomos”, Kraków 2012, wstęp Janusza Muchy i Klaus Müllera, ss. IX -XXXVII, wstęp Łukasza Krzyżowskiego, XXXIX - LIII; roz. 1, ss. 15 -41; roz. 2, ss. 42 - 72; roz. 6, ss. 183 - 211.

John H. Goldthorpe, O socjologii. Integracja badań i teorii, Wyd. IFiS PAN, Warszawa 2012, roz. drugi: Zastosowania historii w socjologii: refleksje na temat pewnych niedawnych tendencji, ss. 59 -78; roz. trzeci: Bieżące problemy makrosocjologii porównawczej, ss. 79 - 101.

Stanisław Ossowski, O strukturze społecznej, PWN, Warszawa 1985, Władza polityczna i władza ekonomiczna, ss. 40 - 74.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Dahrendorf, Ralf, Klasy i konflikt klasowy w społeczeństwie przemysłowym, Zakład Wyd. „Nomos”, Kraków 2012.

Durkheim, Émile, O podziale pracy społecznej, PWN, Warszawa 1999.

Eisenstadt, Shmuel N., Utopia i nowoczesność, Oficyna Naukowa, Warszawa 2009.

Elias, Norbert, O procesie cywilizacji, Wyd. W. A. B., Warszawa 2011.

Goldthorpe, John H., O socjologii. Integracja badań i teorii, Wyd. IFiS PAN, Warszawa 2012.

Luhmann, Niklas, Systemy społeczne. Zarys ogólnej teorii, Zakład Wyd. „Nomos” 2007 lub 2012.

Ossowski, Stanisław, O strukturze społecznej, PWN, Warszawa 1985.

Parsons, Talcott, System społeczny, Zakład Wyd. „Nomos”, Kraków 2009.

Simmel, Georg, Socjologia, PWN, Warszawa 1975.

Sorokin, Pitirim A., Ruchliwość społeczna, Wyd. IFiS PAN, Warszawa 2009.

Therborn, Göran, Drogi do nowoczesnej Europy. Wyd. Nauk PWN, Warszawa - Kraków 1998.

Tönnies, Ferdinand, Wspólnota i stowarzyszenie, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2008.

Turowski, Jan, Wielkie struktury społeczne, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 1994.

Weber, Max, Etyka protestancka i duch kapitalizmu, Wyd. UW, Warszawa 2011.

	Efekty kształcenia	Sposoby weryfikacji	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
Efekty kształcenia	<p>Wiedza w wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>definiować rodzaje makrostruktur społecznych ;</i> • <i>scharakteryzować procesy społeczne w skali makro;</i> • <i>wymienić rodzaje różnicowań i nierówności społecznych;</i> 	<p>Wykład i egzamin – opracowanie projektu badawczego przez studenta, w którym znajdą się efekty kształcenia w wymiarze wiedzy</p> <p>Konwersatorium: Kolokwium w formie ustnej</p>	<p>K_W07 K_W08 K_W19</p>

	<p>Umiejętności w wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien potrafić:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukiwać, analizować, selekcjonować informacje z literatury socjologicznej • interpretować i wyjaśniać nierówności społeczne, strukturę społeczną, zróżnicowania etniczne, płciowe i klasowe 	<p>Wykład/egzamin - opracowanie projektu badawczego przez studenta, w którym znajdą się efekty kształcenia w wymiarze umiejętności</p> <p>Konwersatorium: Kolokwium w formie ustnej</p>	<p>K_U02 K_U014</p>
	<p>Kompetencje społeczne w wyniku przeprowadzonych zajęć student ma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejętności rozpatrywania zagadnień socjologicznych z różnych punktów widzenia oraz potrafi dokonać wielowymiarowej analizy. 	<p>Wykład/egzamin - opracowanie projektu badawczego przez studenta, w którym znajdą się efekty kształcenia w wymiarze kompetencji społecznych</p> <p>Konwersatorium: Kolokwium w formie ustnej</p>	<p>K_K0</p>